

До
Председателя на Научно жури,
определено със Заповед № Р –109-280/30.05.2018г.
на Ректора на Медицински университет –Варна
ул. Марин Дринов 55 гр. Варна, 9002

Приложено представям: Рецензия

по конкурса за заемане на академична длъжност „професор”

по научна специалност Епидемиология, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, от професионално направление " 7.1. Медицина", обявен за нуждите на МУ-Варна, Катедра по хигиена и епидемиология в ДВ, бр.36/27.04.2018г.

Кандидат: Доц. д-р Румен Петров Константинов, дм

Факултет Обществено Здраве, Катедра хигиена и епидемиология, Медицински университет Варна.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д-р Йорданка Димитрова Стоилова, дм, външен член

Научна специалност: Епидемиология

Институция: МУ Пловдив, ФОЗ, Ръководител Катедра Епидемиология и медицина на бедствените ситуации.

Адрес и контакти :

Пощенски адрес: Пловдив, ул. "Генерал Гурко" N15

Електронен адрес: danystomil@gmail.com

Телефони: 0897967839

Рецензията е изготвена в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Условия и ред за заемане на академична длъжност „професор” в МУ Варна

I. Анализ на кариерния профил на кандидата:

Доц. д-р Румен Петров Константинов завършва висшето си образование по медицина през 1977г. в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна. Преподавателската квалификация е с начало 1980г. след успешен за кандидата конкурс. Последователно преминава: 1980/83 г. асистент, 1983/85 г. старши асистент, 1985/2011 г. главен асистент. От 2011г. е доцент по епидемиология, т.е. от 7 години. От 1980/1983г. специализира епидемиология и взема специалност през 1983г. От изключителна полза за преподавателската му дейност е преминалия от него основен курс по инфекциозни болести през 1994г. Преподавателският стаж на кандидата е 38 години. Доц. Константинов е бил свободен докторант по епидемиология към катедра „Инфекциозни болести, тропически болести и епидемиология” МУ Варна. от 2007/2010г. През 2010г. получава ОНС”доктор” след защита на докторат на тема ” „Нови и нановопопоявяващи се зоонозни кърлежовопреносими инфекции в Черноморския регион на Р. България (епидемиологични, екологични, социално – икономически проучвания)”- значим проблем на общественото здраве в региона.

Между 1992-2017 г. натрупва много полезен опит за бъдещата научно-преподавателска и практически дейност, чрез квалификации както следва: 1992г. курс вирусни хепатити и рубеола при НЦЗПБ, 1993г. курс вътреболнични инфекции при НЦЗПБ, 2004г. курс превенция на СПИН при НЦЗПБ, 2004 Европейска програма за обучение по приложна епидемиология, педагогически курс 2002 „To learn how to teach”, Курс по история на медицината, 2016 г. Езиков курс, 2015г. Интерактивни методи на обучение работа с платформата Blackboard 17-28.02.2016 г.

Доц. Константинов представя внушителен списък на ръководени от него дипломанти, благодарение на своя дълъг професионален и квалификационен опит – общо 5 успешно защитили дипломни работи по УЗГ и опазване и контрол на общественото здраве и на 1 успешно защитил през 2017г. ОНС”доктор” с тема „Епидемиологична ефективност, организация и управление на имунизационното дело във Варненска област“ и 3-ма докторанти в процедура с най-актуални и разнообразни теми както следва: 1. „Екологична епидемиология на листерийната инфекция “2. “Болнична среда и качество на живот на пациентите – здравни и епидемиологични аспекти”3. „Епидемиологична диагностика и управление на епидемичния процес при чревните инфекции в Бургаска област” .

Безспорно с придобитите знания и умения по най-значимите и актуални проблеми на различните направления в областта на епидемиологията доц. д-р Константинов има огромен принос за развитието и постигането на отлично ниво на работа в катедрата.

II.Общо описание на представените материали по конкурса:

Документите отговарят на изискванията и съдържат достатъчно доказателствен отлично подреден материал.

III.Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие:

✓ Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност:

Доц. Константинов представя списък от 71 научни публикации. В конкурса за професор , след избирането му за доцент през 2011г., кандидатът участва с подлежащи на рецензия 35 реално отпечатани пълнотекстови публикации в научни списания и сборници, съответно с ISSN, ISBN (6 в чужди и 29 в български). Броят на публикационната му дейност нараства на 40 като прибавя 3 учебника (Епидемиология на инфекциозните болести, под ред. проф. Т. Димитрова, София, APCO, 2012. Ръководство за практически упражнения по епидемиология на инфекциозните заболявания за студенти по медицина, дентална медицина, фармация, медицински сестри, акушерки, инспектор обществено здраве, под ред. на проф. Н. Рибарова, изд. ”СИМЕЛПРЕС”, София, 2012. Епидемиология на инфекциозните болести, под ред. проф. Т. Димитрова, София, APCO, 2017.) и 2 монографии, самостоятелни трудове (Константинов Р., Теоретична и приложна епидемиология на новопоявяващите се зоонозни инфекции, Димант, 2011, стр. 252 и Константинов Р., Теоретични и приложни аспекти на съвременната епидемиология, СТЕНО, 2018, стр. 308).

От общо 87 участия в Научни конференции, за рецензия подлежат 35 (6 с международно участие и 29 в национални) участия в национални и международни

форуми, свързани със значими проблеми от почти всички направления на епидемиологията.

Доц. Константинов заема водещо място при избора на научни тематики и провеждане на изследванията доказано от справката за публикациите – първи автор в 9 (26%), втори в 17(49%). При участията в научните форуми: първи и втори автор е в общо 20(над 55%). Отлично впечатление прави представянето на теми с голям обхват от епидемиологичната тематика, което обективизира богатството на епидемиологичната наука и практика. Специално откроявам: Граничен здравен контрол в пристанищата на РБългария и програми за управление на инфекциозния риск, Морската епидемиология в преподаването на морска медицина и безопасност на пътуващите, Нагласа на родителите за ваксинапрофилактика, Проблеми в неонатологията, Инфекции свързани с протезиране на тазобедрена става и основни проблеми на надзора и контрола на инфекциите свързани с медицинско обслужване, както и на ваксинапредотвратимите болести, дезинфекциозната дейност и др.

Не са представени публикации с IF.

Категорично темите застъпени в научната продукция са разнообразни, широкообхватни, от всички раздели на епидемиологията, много значими и със съществени приноси за общественото здраве. По мое мнение самооценката на доц. Константинов, от 11 страници, убедено и справедливо го определя като изграден много задълбочен анализатор, търсещ, организатор и екипен научен творец. Съгласна съм с посочените от кандидата за професор 11 тематични направления в научната продукция: Теория на епидемиологията, Епидемиология на зоонозните инфекции (кръвно-трансмисивни), Епидемиология на инфекции на дихателните пътища, Епидемиология на чревните инфекции, Епидемиология на вирусните хепатити, Епидемиология на покривни инфекции, Епидемиология на инфекции свързани с медицинското обслужване, Имунпрофилактика, Дезинфекция, дезинсекция и дератизация, Морска епидемиология, Епидемиология на HIV инфекция. Видно е пропуски в традиционната епидемиология няма.

Специално веднага откроявам най-иновативното - Морска епидемиология - за първи път у нас се разглеждат основните научни, приложни и обучителни профилни области в условията на географската, икономическата и рекреационна характеристика на Черноморския регион на РБългария – оригинален принос и обогатяващ съществуващите научни знания. Представени са данни от проучване и анализ на глобалната ситуация при ХИВ/СПИН и епидемиологичния риск за българските граждани в условията на интензивни международни превози и пътувания с морския транспорт с отправяне на конкретни препоръки по снижаване степента на инфекциозния риск - принос с научно-приложен характер

В епидемиологичния комплекс Морска епидемиология на Варненска област е обоснована и предложена Принципна постановка за протиепидемично осигуряване на голям курортен комплекс. Проучен и анализиран е проблемът за епидемиологичния контрол на насекомите и гризачите за корабоплаването и възможността за ограничаване на инфекциозния риск. Извършено е проучване и анализ на системата за граничен здравен контрол в пристанищата на РБългария в условията на засилващи се

миграционни процеси, с оглед изискванията на международните здравни организации и правилници и са отправени препоръки за подобряване. Проучено е значението на морската епидемиология в системата на надзора и контрола на инфекциозните рискове при морски пътувания. Аргументирано е включването на курс по морска епидемиология в преподаването по морска медицина в системата на медицинското университетско образование. Проведено е микробиологично изследване на морски води в зоната за къпане за определяне възможния инфекциозен риск- признавам общо 6 приноси с научно-приложен характер

Специално адмирам и проучванията върху регионалната идентичност на някои инфекциозни и паразитни заболявания. Епидемиологичен анализ е извършен на с голямо значение за общественото здраве във Варненски регион: инфекциозната заболяемост през втората половина на XX в. и началото на XXI век, както и за 3 годишен период е на сезонните колебания на хоспитализираните в Инфекциозния стационар на УМБАЛ „Св. Марина“ Варна.

Трябва да се отбележи и интереса на доц. Константинов към паразитологията, наука с богата епидемиология. Известна е разбира се колаборацията на епидемиологията с много медицински науки. Въз основа на 14611 пациенти с рутинните за страната паразитологични лабораторни методи е представена епидемиологичната структура на паразитните заболявания във Варненска област, направени са изключително ценни изводи за нарастващата епидемиологична значимост на „скритата“ заболяемост от паразитни заболявания и необходимостта от диференциране на подхода и нормативната база. Посочените по – горе 3 научни изследвания имат научно приложен характер, но и обогатяват съществуващите знания.

Интерес представляват и задълбочените анализи относно инфекциите свързани с медицинското обслужване: Въз основа на проведения болничен надзор и оценка на експозициите с кръв и телесни течности в МБАЛ „Св. Анна“ -гр. Варна и състоянието на проблема за медицинския риск при работа в болнични звена са отправени препоръки за усъвършенстване мениджмънта и управлението на нараняванията в медицинската практика – принос обогатяващ знанията. Оценявам високо и представените 3 научни труда: на болничните звена, в исторически план, а понастоящем представени като лечебни звена с лидерски позиции в осигуряване на безопасността на пациентите, чрез разнообразието от многофакторни въздействия на физикалната среда: обективни (архитектурна визия, дизайн, планиране, организация на обслужване, изолационни практики, нови медицински технологии) и субективни: (медицински персонал, пациенти и трети лица ангажирани с грижи към пациента). Предложените организационни и приложни решения за клиничната практика, биха осигурили надеждност, предвидимост на условията и възможности за по-качествени грижи за пациентите. Направен е систематичен обзор на съществуващите практики и решения по отношение на безопасността на пациента, прилагани за периода 2001-2016 г., според приложените програми на СЗО за пациентска безопасност, координиращи действията, разпространяващи знания и подобряват пациентската безопасност в света. Като част от реализирането на Международните програми за безопасност на пациентите на СЗО и Международен алианс за безопасност на пациентите е извършено задълбочено и

машабно проучване и анализ на инфекциите на хирургичното място в България и представен случай на фатално протекла неврологична инфекция, свързана с множествоно - резистентна флора, с висок епидемичен потенциал. Запознаването на медицинската общност със спецификата на инфекциите свързани с медицинското обслужване и критичното въздействие на антимикробната резистентност върху тяхното протичане, ще осигурят необходимия теоретичен и практически капацитет за обективна преценка и адекватна лечебно-диагностична помощ на всеки един етап от медицинските грижи за пациента- научно-приложни приноси и такива обогатяващи съществуващите знания.

В епидемиологичен аналитичен и прогностичен план е изложена актуалната епидемиологична картина и състоянието на надзора и контрола над значимите в здравно и социално отношение инфекции от групата на кръвно-трансмисивните заболявания - хеморагичните трески Рифт-Вали, Марбург, Ебола, Ласа, както и HIV инфекцията и са представени и оригинални виждания за интродукцията на причинителите в човешкото общество. Продължено е изучаването на основните епидемиолого-информационни параметри, определящи еволюцията на паразитарната система при социално-значимите кърлежово-преносими инфекции във Варненска област – характеристиката на епидемичния процес и определящите го фактори за Лаймската болест, Марсилската треска, Кримската - Конго хеморагична треска, Ку-треската. Извършено е широкомащабно интердисциплинарно епидемиологично проучване, в съответствие с целите на европейската научна програма за проучване и открояване зависимостите на променящата се околна среда и процесите на емергенция на кърлежовопреносимите инфекции в Черноморския регион на РБългария и са представени съществени изводи– приноси обогатяващи знанията и научно-приложни. Справедливостта изисква да се посочи, че доц. Константинов е един от експертите по кърлежово-преносимите инфекции у нас.

- ✓ **Научна активност – разпространение и приложение на научно-практическите постижения на кандидата сред научната общност:** Доц.д-р Константинов публикува редовно в наши специализирани списания като: Медицинска география, Здравна икономика и мениджмънт, Здравни грижи, Варненски медицински форум, Международно списание по история и философия на медицината, Journal of Bio Science and Biotechnology Trakia Journal of Sciences Journal of IMAB–Annual Proceeding Scientific Papers Int.J.Curr.Microbiol.
- ✓ **Участие в изпълнение и ръководство на проекти:** От документите е видно, че има участие в 1 научно-изследователски проект с огромно значение в общественото здраве в един основен, водещ регион на България: „Особености на епидемичния процес при зоонозите във Варненски регион в условията на структурна реформа в селското стопанство и здравеопазването, диагностични, терапевтични, протиепидемични и общопрофилактични мерки за ограничаване на заболяванията и ограничаване на извънредни епидемични ситуации“

- ✓ **Научно-творчески постижения (научен авторитет):** Доц. д-р Константинов е член на СУБ, БЛС, Българско научно дружество по обществено здраве и ЗЮЛНЦ, Българско научно дружество по Епидемиология на инфекциозните и неинфекциозните болести, Член на редакционната колегия на научното списание Scripta Scientifica Salutis Publicae, Varna Medical University Press, периодично издание на Медицински Университет – Варна.

Доц. д-р Константинов е участвал като: Председател на 2 и член на 1 научни жури за академична длъжност гл. асистент, Председател на научно жури за присъждане за ОНС “доктор”- изготвил становище, Участва като член на научни жури със становище за присъждане на АД „доцент“ и 1 становище за АД „професор“ – всички по научна специалност „Епидемиология“.

IV. Оценка на представени за участие в конкурса за „професор” от кандидата монографични трудове.

Доц. д-р Константинов представя 2 самостоятелни монографии. След избирането му за доцент в обемната от 308 страници монография (2018г.) са представени оригинални теоретични и приложни аспекти на съвременната епидемиология в контекста на основната парадигма на тази медицинска наука. В тази връзка кандидатът се заема с много трудна задача изискваща дълъг опит и много четене, на което по мое мнение доц. Константинов отговаря. Такова е мнението и в 2-те положителни рецензии за монографията, които ако е позволено, абсолютно подкрепям. Монографичният труд отразява направленията в професионалното израстване в теоретичен и приложен план на епидемиолога доц. Константинов. Доказателство са неговите критични анализи, интерпретации със собствена философия и препоръки относно основните най-дискутирани направления на епидемиологията: еволюция на времето, бързата еволюция на микроорганизмите, вкл. както някои изследват социална еволюция на микроорганизмите, човешките взаимоотношения и тези с микроорганизмите на индивидуално и популационно ниво, паразитарните системи, съвременните социални фактори и глобализацията и трите звена на епидемичния процес (микроорганизъм, макроорганизъм и външна среда). Монографичният труд проследява еволюцията на научните възгледи за теорията и практиката на епидемичния процес. Специално изтъквам представената дискусия за екологичната и географската епидемиология. Адмирации за представените в историко-логически план разбирания на водещи български епидемиолози като П. Георгиев, В. Монеv, Н. Купеноv и др.

V. Цитиране на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж):

Според официалната справка на библиотеката на МУ Варна от 18.06.2018г. по данни на Web of Science, Scopus и Google Scholar публикациите на доц. Константинов са цитирани общо 22 пъти, предимно у нас. Монографичният труд от 2011г. - Константинов Р., Теоретична и приложна епидемиология на новопоявяващите се зоонозни инфекции, Димант, 2011, стр. 252 е цитиран 10 пъти от другите водещи изследователи на кърлежопреносимите инфекции у нас Александров, Монеv, Попиванова, Балтаджиев, което е сериозно признание за стойностите на труда.

VI. Комплексна качествена оценка на учебно-методическата и преподавателска дейност, вкл. научно ръководство на специализанти: Доц. д-р Константинов представя справка с много голяма по обем учебна натовареност за последните 4

учебни години: 2014/2015 г. 310 часа; 2015/2016 г. 188 часа; 2016/2017 г. 164 часа, 2017/2018 г. 223 часа. Представен е голям количествен и с високо качество списък за: Създадени и въведени в обучителната сфера нови учебни програми (лекционни курсове и приложна част): Учебна програма по епидемиология за студенти по дентална медицина, Програма по епидемиология за рускоезична програма магистри по обществено здравеопазване, Програма за магистри, Опазване и контрол на общественото здраве (ОКОЗ), Епидемиология на инфекциозните болести, Безопасност на пациента и контрол на инфекциите, Клинична епидемиология, контрол на инфекциите и безопасна медицина за студенти по медицина, Здравен инспектор, Болести подлежащи на Международна здравна регулация за специалност Управление на здравните грижи, Програма за обучение по Биотероризъм за магистри, Опазване и контрол на общественото здраве, Тематични курсове по епидемиология: Теоретична и приложна епидемиология на новопоявяващите се и възвръщащи се зоонозни инфекции Епидемиологични и клинични особености на социално значими новопоявяващи се инфекции, Актуални въпроси от надзора на инфекциите свързани с медицинското обслужване, Имунизационно дело в РБългария, Имунитет от епидемиологична гледна точка, Организация на противоепидемичната работа в огнище на ОЗБ, Ваксинапредотвратими инфекции – задачи, контрол, надзор и др.

Участва в състава на ръководена от Националния консултант по епидемиология група по актуализиране на Програмата за специализация по епидемиология. Монографичен труд (Теоретична и приложна епидемиология на новопоявяващите се зоонозни инфекции, Димант, 2010, 252с.), включен в литература за подготовка по Учебната програма за специалност инфекциозни болести. Утвърдена от МЗ на: 09.01.2017г.

Участва и в активно усвояване, приложение и развитие на blackboard системата в Медицински университет – Варна като иновативна и високотехнологична платформа за обучение по всички дисциплини, носител база данни на лекционните, практически занятия и приложна епидемиология, система на провеждане на тестови и др. форми на изпити, обмен на учебни материали, мнения, въпроси и др. форми на обучителна дейност.

VII. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и задължителните количествени критерии и наукометрични показатели съгл.

Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Доц. д-р Румен Константинов, дм кандидатства с достатъчен брой 35 значими научни трудове, публикувани след заемане на академичната длъжност” доцент” в наши и международни списания, с 2 самостоятелни монографични труда, 3 учебника по епидемиология в съавторство, 22 положителни цитирания, ръководство на 1 успешно защитил за ОНС»доктор» и още 3-ма в процедура и с много голяма аудиторна учебна натовареност и с изключителна активност по отношение на съставяне на учебни програми на различни специалности, като включва собствени теоретични и практически постижения. Научните трудове съдържат научни, научно-приложни и приложни приноси.

VIII. Заключение: Личните ми впечатления от доц. д-р Константинов са за изграден преподавател и научен изследовател с големи творчески възможности, също и за много коректен и етичен колега, още повече, че го познавам от началото на неговата преподавателска дейност и от най-първите му участия в научни форуми.

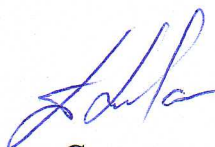
Доц. д-р Румен Петров Константинов, дм отговаря на задължителните и специфични условия и покрива препоръчителните наукометрични критерии за академичната длъжност „професор“.

Давам своята положителна оценка и убедено предлагам на членовете на уважаемото жури да дадат положителен вот за присъждане на научното звание "професор" на доц. д-р Румен Петров Константинов, дм

01.08.2018г.

Пловдив

Подпис:

проф.д-р Йорданка Стоилова, дм